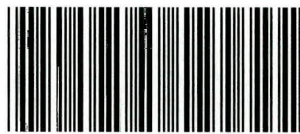

משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת תיק

5233487

מספר משלוח/תיק : 1991 / 242 - 16

תאריך המסמך המוקדם : 01.04.1986

תאריך המסמך המאוחר : 01.04.1986

סימון התיק:

סא/73/86/6

"סעיף ארבעים"

לקט 423 מ-5 אוקט. 73 שעה 1100

ניתוח ארוע התרעתי

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו
ליריעת אנשים שאינם מוסמכים לכך -
עובר על חוקי בטחון המדינה.
המוצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

אפריל 1986

242/91
16

דפי לקח מס' 16

עוֹתָק מִס'.....

מִתּוֹךְ.....

מסמך 5 סא 17 ב-16

סא/73/86/6

"סעיף ארבעים"

לקט 423 מ-5 אוקט. 73 שעה 1100

ניתוח ארוע התרעתי

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו או קצתו
ליריעת אנשים שאינם מוסמכים לכך -
עובר על חוקי בטחון המדינה.
המאצא מסמך זה נדרש למסרו לתחנה הקרובה
של משטרת ישראל או המשטרה הצבאית.

אפריל 1986

דפי לקח מס' 16

עותק מס'.....

מתוך.....

מסמך 5 מ-14 3-8-86

ס ו ד י

תא"ל (מיל) י.בן פורת

טל': 093 - 382

03 - 490668

סמ - יו/מנ/125

בה"ד 15

17 אפריל 1986

סעיף ארבעים (הזכור לשמצה...)

מבוא

1. בלקטים של אמ"ן/מחקר ערב מלחמת יוה"כ יש מוזריות ואנומליות מודיעיניות שונות ומשונות. אחד הלקטים התמוהים ביותר, האנטי מודיעיניים הוא מס' 423 מה-5 לאוקטובר 1973 שעה 1100. לקט המסכם את תמונת המצב בחזית סוריה ומצרים. גולת הכותרת של המוזרות היא סעיף 40 בלקט זה.

2. אני סבור שהלקט ראוי שיקרא ויילמד ע"י קציני מודיעין צעירים כיון שאין כמוהו לביטוי המעוות במחשבת המודיעין של הימים ההם.

תמצית הלקט (מס' 423)

סוריה

יבשה:

3. בסעיף כוחות היבשה נאמר שיש העברת תחמושת לאזור החזית. הקצאה דחופה והשלמות רכב למספר יחידות והשלמת תנועות של מספר יחידות.

4. נאמר שמספר מקורות מסרו על תחושה בקרב קצינים סוריים כי צפויה לחימה בקנה מידה גדול.

חיל האויר

5. בחיל האויר מדובר על המשך בדיקות של ציוד טכני ובדיקת מלאים של מפות שטחנו.

6. הסורים ביקשו מממשלת עיראק לפנות סחורות ומטענים
עיראקיים מנמל טרטוס ולדקיה.

סובייטים

7. הלקט מדבר על כך שהחל מה-4 באוקטובר נעשות הכנות
לפינוי משפחות הסובייטים. מדובר על הגעת 5 מטוסי
תובלה, בכושר הטס: של 600 איש.
הפרשנות בלקט לפינוי הסובייטים בשעה זו מענינת במיוחד,
נאמר בה:-

א. קו סורי מתוכנן להיפטר מהסובייטים ולשנות את
האוריינטציה הפוליטית בכיוון המערב. (לא יאומן וזה
מיוחס לאסד של הבעת').

ב. פינוי כדי לצמצם את ההיפגעות של המשפחות במקרה
של לחימה, סברה זו מתחזקת בעובדה שהמומחים עצמם
נשארים. (ראוי לציין ש-6 שעות לאחר כתיבת לקט זה
הגיעה ידיעה [REDACTED] אשר הסבירה את הסיבה
לפינוי וקשרה אותו עם הכוונה של יציאת סוריה
ומצרים למלחמה. ידיעה זו עוכבה עד למחרת השבת
ב-0700).

ג. יש גם הערכה שהחלה להתפתח מתיחות ביחסי סוריה-
ברח"מ על רקע הפלת 13 המטוסים ב-13 בספטמבר.
הערכה שהיא סתם ברווז שאין לה כל בסיס במידע.
בדיעבד גם ברור שלא יכולה היתה להיות מתיחות בין
השתיים ערב מלחמה יזומה, דבר שהוא בלתי סביר.

מצרים

ההערכות בחזית התעלה.

8. נמנו (סעיף 22) תחת כותרת זו האלמנטים הבאים:-
א. תוספת 194 סוללות ארטילריה, הכמות הרי גדולה של
ארטילריה אשר אותרה בתעלה. נאמר גם שקודמה אף
הארטילריה של הדיכויזיות הנמצאות בעורף, באזור קהיר,
כלומר כל הארטילריה המצרית פרוסה.

- ב. רוב הרמפות של הסוללה תפוסות ע"י מח' טנקים בכל רמפה בעוד שבשיגרה יש טנקים בודדים לכל אורך התעלה.
- ג. הדיפונים המיועדים למיגון ציוד עליהם מלאים בכלי חציה כולל 30 מעברות מתנייעות מסוג GSP.

פעילות הנדסית

9. נאמר ש"בימים האחרונים" הובחן במאמץ הנדסי מוגבר. הוכשרו 8 ירידות חדשות למים. שופרו 30 ירידות ומאז מחצית ספטמבר שופרו 70 מתוך 85 הירידות למים. מערבית לקנטרה זוהו ריכוזי עליהם וגישור חדשים. 120 דיפונים תפוסים בכלים לא מזהים.

כוחות האויר

10. על חיל האויר המצרי נאמר:-
- א. מפקדי חטיבות אוויריות חייבים להמצא בחדרי מבצעים החל מאור ראשון 5 לאוקטובר. הוחלפו תדרי התקשורת, בדיקות טלפון מבצעי אחת לשעה במקום אחת ל-12 שעות בשיגרה. חיילים לא חייבים לצום בצום רמדאן (כאן בעצם העתקה רשלנית מתוך הידיעה המקורית בה נאמר שהחיילים חייבים להפר הצום ולאכול לפי פקודה ואין זה ענין הנתון לבחירה).
- ב. תגבור מטוסים בבסיסים שונים.
- ג. מזרזים העברת טילי 7 SA וציוד אחר מלוב למצרים.

כוחות הים

11. נתנו הוראות לצבוע את חלונות האוניות בצבע כחול. פעילות רבה של כלי שיט. אותר כח של אנשי צפרדע עם 28 סירות גומי באזור מפרץ סואץ. ב-4 באוקטובר החלו לצמצם המצרים תנועות צי אזרחי במפרץ סואץ והתנועה מותרת רק באישור מפקדת הצי החל מ-5 לאוקטובר אור ראשון. בידיעה המקורית פרט חשוב אשר לא הועתק בלקט ובו נאמר "שיש להקפיד על הסודיות בעת ביצוע" הנוהל.

הכוחות הסובייטים

12. מדובר על הגעת 11 מטוסי תובלה סובייטים לפינוי ו"4 מטוסים כבר המריאו לרוסיה". אומרים גם "אפשר שיש קשר בין הטיסות לקהיר לבין הטיסות לדמשק".
- דהיינו הסובייטים מבקשים לפנות משפחות מומחים הן מסוריה והן ממצרים.

13. כן נאמר שכל יחידות הצי הסובייטי (11 במספר) עומדות לעזוב את נמלי

מצרים "דבר שהוא בלתי שגרתי לחלוטין".

סיכום הלקט (סעיף 38):

38. "במרחב התעלה נתפס מערך חרום מלא, בהיקף שלא הכרנוהו בעבר. אפשרי, כי פריסת מערך החרום היתה אחד הנושאים לבדיקה במסגרת התרגיל העל-עוצות י".

14. מי שקורא את סיכום הארועים והידיעות של השעות האחרונות נכון לשעה 11

ליום 5 לאוקטובר רשאי לצפות מצד המערך שיאמר אחת מהשתיים:

א. כל ההתרחשויות הן במצרים והן בסוריה וביחוד פינוי משפחות

הסובייטים ועזיבת הצי הסובייטי מובילים לאפשרות פרוץ מלחמה

ביוזמת מצרים וסוריה לאלתר וזאת בסבירות גבוהה.

ב. או - סיכום המידע לשעה זו, הצבאי והמדיני, ביחס לסוריה ולמצרים

מעמיד בפנינו דילמה חמורה. מצד אחד כל מאפני הפעילות הצבאית

הסורית, המצרית והסובייטית: - הכוננות, ריכוזי הכוחות, הלוגיסטיקה -

מראים לכאורה על היווצרות אופציה טכנית לתקוף באופן מידני. מהבט

היכולת של שני הצבאות, מלחמה אפשרית לאלתר. מאידך אין לנו מידע

על הכוונות במקום זה, או דבר דומה מופיע סעיף 40: -

40. "למרות שעצם תפיסת מערך החרום בחזית

התעלה, טומן בחובו לכאורה סימנים

מעידים ליוזמה התקפית, הרי לפי מיטב

הערכתנו לאיחל שום שינוי בהערכת המצרים

את יחסי הכוחות בינם לבין כוחות צה"ל

אילכך, הסבירות שהמצרים מתכוונות

לחדש הלחימה היא נמוכה".

קושיות

15. אם "עצם תפיסת מערך החרום בתעלה (לעיל סעיף 40) טומן בחובו לכאורה סימנים מעידים ליוזמה התקפית", אם כך הדבר איך יתכן לכתוב: - "לפי מיטב הערכתנו לא חל שינוי בהערכת המצרים..." אי לכך הסבירות שמצרים מתכוונות לחדש את הלחימה - נמוכה.

16. נשאלת השאלה. "לפי מיטב הערכתנו" על פי מה? על פי מצב הרוח, על פי תחושות בטן? לתומי סברתי תמיד כי מיטב "הערכתנו" מתבססת על מיטב ידיעותנו והנה כאן מסתבר שאין הדבר כך. יש כאילו תורת מודיעין אחרת, חדשה. הידיעות אמנם מראות לכאורה על

חידוש לחימה אך "הערכתנו" (סעיף 40), לא מתחשבת בהם. הלזאת עבודת ביון יקרא. לכל היותר עבודת מודיעין, מילת קוד אשר את פירושה מעולם לא הבנתי. אך ביון בטח לא.

17. אם כך אפשר הרי לא צריך איסוף ואפשר לחסוך כסף רב ובמקום שיעלה המודיעין מאות מליונים בשנה ניתן לרכוש אותו בגרוש, שניים שלושה מעריכים, עפרון, נייר וקצת "חצב". זוהי התמונה אשר תארתי אותה בכתובים בעבר איך ארגון שהוא ש"י (שירות ידיעות) במהותו מתדרדר והופך לש"ה (שרות הערכות) תלוש ומתעלם ממידע, בו למידע אין משמעות אלא אם הוא תומך בקונצפציה. לצערי חלק מעמיתי סברו כי החמרתי בביקורת. סעיף 40 מוכיח כי הקלתי.

18. שאלה שניה, איך המעריך מעז לאמר שעל פי תמונת הסימנים המעידים על חידוש לחימה הוא מעריך שלא חל שינוי בהערכת המצרים את יחסי הכוחות בינו לבין כוחות צה"ל אי לכך הסבירות נמוכה. האם מישו ידע מהי הערכת המצרים באותו מועד, את משמעות יחסי הכוחות ממחצית ספטמבר ועד 5 לאוקטובר לא התקבלה אף ידיעה אחת על הערכת המצרים את יחסי הכוחות אף כי ידיעות מסוג זה כן הגיעו באפריל 73 והאחרונה ביולי, אולי חל בינתיים שינוי אצל המצרים ביחס להערכת משמעות יחסי הכוחות. והרי גם במידע הישן נאמר שאין הם מתנים צליחת התעלה בעליונות אוירית היות וכוחה של ההגנה המצרית מספקת להשגת היעד האסטרטגי הקרקעי שהוא 10 עד 20 ק"מ מזרחה לתעלה.

19. שאלה שלישית. היתכן שהערכת הברוזה של מעריכינו על "הערכת המצרים את יחסי הכוחות" תהיה שקולה כנגד מאות הידיעות מכל הסוכנויות ומכל המקורות ביחס למצרים, סוריה וברה"מ אשר מדברות על כשירות והכנות התקפיות.

20. אינני יודע מה עבר במוחו של מחבר סעיף 40. אפילו "מטריה" הערכתית מסוג "מצד שני בהחלט אפשרי שיתקפו" לא הכין לעצמו. נחרץ המחבר ובטוח בעצמו באומרו סבירות נמוכה. וכך עובר סעיף 40 את ביקורת ראשות אמ"ן/מחקר ללא הסתייגות, ללא תיקון ומגיע 4 שעות לפני "כל נדרי" לרוה"מ לשרהב"ט ושאר קברניטי ישראל. לאמר: לכו לכם בנחת הביתה מי לצום ומי לתפילה כי הסבירות נמוכה... והשעה היא היא ש"מ מיוס 27.

סיכום

21. החלטתי לכתוב סקירה זו בעיקר למען הנוער הטוב, כך אני מקווה, הצומח במודיעין ותהיה זו לטוטפות בין עיניך יומם וליל. עליך לזכור שאם בשנה ה-25 לקיום אמ"ן יכול היה להיכתב סעיף 40 סימן הוא כי לפתח חטאת ירבץ. חטא היהירות, חטא ההתעלמות ממידע, חטא הסילוף, חטא היומרה הנבואית לפיה למרות שהמידע אומר "יום" הרי לפי "מיטב הערכתנו" לאמר - "לילה". ועל פי לילה זה ישק דבר...

22. ערב פסח אני שולח לכם סקירה זו בברכת חג שמח למען לא נחזור על משגה מסוג זה
שנא נענש שוב בעתיד לתעות במדבר משך 40 שנה... כעונש המרגלים אשר נתנו הערכה
תלושת מידע ובעבור זה "הוציאו דיבת הארץ רעה" נענשו לתעות 40 שנה.

בהערכה ובהתראה,

יואל בן פורת.

נספחים

נספח לקט אמ"ן מחקר מס' 423 מיום 5 אוקטובר 1973

שעה 1100.

אגף מודיעין חקר

ענף 5+6+3 מחמ"א
מחמ"א
תאריך אוק' 73
שעה (1100) 1315
מס' סדורי 423
עותק מס' 14
מסמך זה כולל 9 דפים

סודי ביותר

למכתב בלבד

סיידי

תק 38/14/3

ראש הממשלה
שר הבטחון
רמטכ"ל
ראש אג"מ
ראש א"מ
ע"ר א"מ למחקר

י"ר ענף 1,2,3,5,6,7,399 רמ"ח איסוף, רמחב"ש
קמ"נ דרום, קמ"נ צפון, רמח"צ אור, רמח"נ ים,
848, ר' המוסד, ר' אג"מ מבצעים (אישי).
תאריך (כ"ח) 6.5.84

לקט מודיעין מיידני-צבאי

הנדון: כוננות ופעילות בסוריה ובמצרים - נכון ל-051000 אוק'

1. המקור: מכון ידיעות

כ ל ל י

2. לקט זה מסכם הכוננות והפעילות בסוריה ובמצרים - נכון ל-051000 אוק' 73.

ס ר ר ה

כוחות יבשה

3. למרות שבמשך יום אתמול והלילה לא ניכרה בהילות בפעילות הצבאית הסורית, בלטה מגמה לסיים הכנות שונות לקראת ה-5 ו-6 לאוקטובר 73:-

א. העברת תחמושת המחסנים שבעומק המדינה (חרמץ) למחסן התחמושת מרכזי בגזרה הדרומית של החזית.

ב. הקצאה דחופה והשלמות רכב למספר יחידות (כולל מפקדות דיכויזיות).

ג. השלמת תנועות של מספר יחידות, בחלקן לא מזוהות.

2/..

חומר רגיש

מפאת רגישות המקורות מהם הושג מידע זה, לא ייכללו נתונים אלה במלואם בשום פרסום מודיעיני נוסף. הם מועברים לידיעת המכותבים בלבד.

אין לדרווח בגלוי בקשר קוי או אלוטרי. השימוש המבצעי בו - ע"י תרגומו לפקודות. העיון והטיפול בו - ע"י המורשים לכך בלבד. יש להחזיקו בתנאי בטחון מירביים. חל איסור מוחלט על יצירת עותקים נוספים ממנו. על כל תקלה בטחונית - ידווח מיידית ליקביט חמ"ג.

סודי ביותר

4. ממקורות שדה נמסר על תחושה בקרב קצינים וחיללים סוריים, כי צפויה לחימה בקנה מידה גדול, מבלי שיוסבר מי עתיד ליזום אותה ומהו הרקע לה.

כוחות אורז

5. בחיל האורז הסורי נמשכות בדיקות של ציוד טכני. כמו"כ נבדק מלאי מפות של שטחנו בכמה טייסות. יחד עם זאת לא הורגשה דחיפות מידית בהכנות.

6. הליקופטרים עברו מ-ש"ת חמאת למנחת בעקרב, באיזור דמשק.

7. אמש ניחנה רשות ל-30% מן הטייסים לצאת בערב לבחיהם.

8. הבוקר מתנהלת פעילות אורזית בסוריה, אם כי בקנה מידה מצומצם.

כוחות ים

9. ב-4 אוק' הבחינו הסורים בפעילות רבה של כלי שיט ישראליים (מתייחס לתרגיל ח"י באותו לילה).

10. ממשלת עיראק נתבקשה ע"י ממשלת סוריה להוציא סחורותיה מנמלי טרטוס ולאדקיה, כנראה בהנמקה של חשש מתקיפה ישראלית אפשרית על הנמלים.

הסברה

11. ההסברה הסורית המשיכה להדגיש ביתר שאת ביממה האחרונה, כי במסווה של טענה אודות ריכוזי כוחות סוריים מתכוונת ישראל לתקוף את סוריה. כן ניכרה מודעות סורית לחשיפותם בעומק לתקיפות ישראליות. אולם, ההסברה העדיפה להציג זאת כחשש ישראלי להתמודד עם הכוחות הסוריים שבחזית.

12. מעניין לציין, כי רדיו דמשק הודיע ב-4 אוק' בבוקר, כי ב-10 אוק' עתיד הנשיא אסד לצאת לסיור באזוריה המזרחיים של סוריה למשך 9 ימים. להערכתנו, מדובר כאן בנסיון סורי ליצור תחושה של הרגעה. אפשר גם, אם כי בסבירות נמוכה, שהודעה זו נועדה לשמש כיסוי לנסיעה מתוכננת של אסד - למסקבה או לקהיר.

דת לפינויין של משפחות סובייטיות

החל מ-4 אוק' בערב נעשות בסוריה הכנות לפינוי משפחות המומחים הסובייטיים.

בשלב זה [REDACTED] אין בידינו כל ידיעות העשויות להצביע על תחילת פינויים בפועל של מומחים סובייטיים ו/או משפחותיהם מסוריה. נראה, כי בקרב המומחים עצמם שוררת אי-בהירות לגבי עתידם, ואפשר כי החלטה בענין קומדה להתקבל בדרג גבוה בשעות לפנה"צ המוקדמות. לא ידוע מהו הגורם המעכב קבלת החלטה ומדוע חל העיכוב. יתר על כן, [REDACTED] לא יצא מדמשק אף אחד מ-5 מטוסי ה-איל-18 הסובייטיים שהגיעו כלילה מ-כרה"מ ל-סוריה, באופן בלתי-שיגרתי (קיבולת מירבית לנוסעים - 600 איש).

יצוין כי ההסברה הסורית הטעימה ב-4 אוק' מספר פעמים, כי ה"אימפריאליזם" חותר לפגוע ביחסי הערבים (קרי - סוריה) עם כרה"מ. אולם, הובע בשחון בהמשך "יציבות הידידות עם כרה"מ". להערכתנו, נועדו דברים אלה כדי למנוע סיכון של היווצרות אורת משבר ביחסי סוריה-כרה"מ, אם טרם נוצר משבר כזה, או לנסות ולמתנו - אם כבר התפתח.

אם אומנם התפתח משבר יחסים בין סוריה ל-כרה"מ הרי קיימות האפשרויות הבאות:-

א. שמדובר בקו סורי מתוכנן, במגמה להיפטר מהמומחים הסובייטיים ולשנות את האוריינטציה המדינית, מהישענות על כרה"מ לכיוון המערב. אפשרות זו נראית לנו כסבירות לא גבוהה, כיוון שסמונים בה סיכונים חמורים לקצב ההתעצמות הצבאית, הפיתוח הכלכלי ואף למשטר עצמו.

ב. שמדובר בפינוי משפחות המומחים הסובייטיים בסיוע, אם לא בהסכם, עם הסורים. זאת כדי לצמצם פגיעות בהם במקרה של לחימה ששני הצדדים, או רק הרוסים, רואים אותה כאפשרות ממשיה לזמן הקרוב. לחיזוק הנחה זו יתשמש העובדה, כי בשלב זה נשארו המומחים עצמם בתפקידיהם.

17. להערכתנו החלה מאז 13 ספט' להתפתח מתיחות ביחסי סרדיה עם בודה"מ על רקע דרישות הסורים לקבל נשק מתקדם "שיושיע" את סרדיה ממפלות חוזרות ע"י ישראל. מתיחות זו נופחה ע"י ידיעות חוזרות, בעיקר בעתונות לבנונית, על הצטננות היחסים בין שתי המדינות. עקב כך מתקשה המשטר, יותר מבעבר, לקיים מדיניות יציבה עם הסובייטים.

חידוש היחסים עם ירדן

18. ב-4 אוק' בערב נמסר בדמשק רשמית על החלטת סרדיה לחדש את יחסיה הדפלומטיים עם ירדן. למעשה יש בהודעה זו מתן גושפנקא רשמית לתהליך של השתפרות מתמדת ביחסים בין שתי המדינות, אף בלא קשרים דיפלומטיים. בעיתוי הנוכחי משמעותי צעד פורמאלי זה על רקע רצונה של סרדיה להגביר מחויבות ירדן ל"ש"פ צבאי עימה, במיוחד בגיל חשותיה מתקיפה ישראלית.

מצרים

כוננות

19. הכוננות העליונה ככל זרועות הצבא נמשכת.
20. נמשכים חששות המצרים מפני כוונה ישראלית לנצל את התרגיל ראת חג ה"רמדאן" לפעולה אווירית התקפית. חששות אלה גברו לקראת בוקר ה-5 אוק' 73, כנראה בעקבות גיחות הצילום שערכו מטוסינו אתמול 4 אוק' בגזרת התעלה, בדומה לגיחות שהיו ב-3 אוק'.
21. באמצעי התקשורת של מצרים אין כוונה לכוננות בצבא המצרי, הגם שהוזכרו הכוננות המתיחות בגבול עם סרדיה, שגברו עקב ה"ריכוזים הצבאיים הישראליים ההולכים וגוברים לאורך הקוים".

הערכות בחזית התעלה

22. המצרים תפסו מערך חרום מלא במרחב התעלה, הגדול כהיקפו מכל היערכות המוכרת לנו מהעבר.

המאפיינים העיקריים של מערך החרום - (פרוט - ראה לקט מודיעין מיידי
ענף 6 מס' 422 מ/5 אוק' 73):-

- א. כמות סוללות הארטילריה שאותרו עלתה ל-194 סוללות (ממרבמות 120 מ"מ ומעלה), המונות 1110 קנים. יצויין שבעתות מחיחות בעבר (לדוגמא: דצמ' 71, דצמ' 72 ומאי 73) היתה כמות הארטילריה הגדולה ביותר שאותרה כ-150 סוללות (מעל 850 קנים). עיקר התוספת הוא של סוללות ארטילרית שדה (52 סוללות מתוך 56), שהתחלקה כמעט בשווה בין שתי הארמיות. כמות הארטילריה עתה תואמת את כל הארטילריה האמורה להמצא בקר הקדמי של התעלה לפי החקן הידוע לנו, ועוד תקן של שתי דיביזיות ואף יותר. להערכתנו, קודמה למרחב הקדמי של התעלה כל הארטילריה של שתי דיב', הנמצאות דרך קבע במרחבים העורפיים.
- ב. ב"חצרות" של רוב רמפות הירי לסנקים שלאורך התעלה אותרה מחלקת סנקים (2-3 כלים), בעוד שבעבר אותרו סנקים ספורים בלבד לכל אורך התעלה ע"ג הרמפות.
- ג. רוב הריכוזים של הדיפונים, המיועדים כנראה לציוד צליחה/גישור, נתפסו בחלקם. לפחות ב-5 ריכוזים, אחד בכל גזרת דיב' חי"ר, אותרו בסבירות גבוהה מעבורות מתנייעות ג' פ.ס. (סה"כ כ-30). בשאר הריכוזים לא זוהו הכלים.

בקר התעלה

הבוקר הובחנה פעילות שיגרתית לאורך גזרת התעלה. התצפיות אוישו כרגיל, החיילים מסתובבים ללא חגורים ונשק וכן נצפו עבודות כלי צמ"ה.

בימים האחרונים הובחן בהמשך מאמץ עבודות בגזרת הדרומית של התעלה, בה לא אותרה פעילות בשנה האחרונה. הוכשרו 8 ירידות חדשות למים בגזרת ג' ניפה - סראץ ושופרו כ-30 ירידות למים נוספות באותה גזרה. ניתן לסכם, איפוא, כי מאז פהצית ספט' 73 שופרו 70 מתוך 85 הירידות למים שבגזרה זו. כן אותר מערבית לקנטרה (7 ק"מ מהתעלה) ריכוז דיפוני צליחה/גישור חדש ובו כ-120 דיפונים בתפוסים בכלים לא מזוהים.

החששות והכוננות הגבוהה הביאו לנקיטת מספר צעדים:-

26.

- א. מפקדי חטיבות אורירות אמורים להימצא אישית במרכזי המבצעים החל מאדראשון, 5 אוק' 73.
- ב. ב-4 אוק' הופסקו קורסים בחיל האויר. עד כה ידענו על הפסקת קורסים בהגנה האוירית.
- ג. תדרי קשר קרקע-אוריר וקודים הוחלפו באופן בלתי שגרתי.
- ד. עריכת בדיקות של קוי טלפון מבצעים אחת לשעה (במקום כל 12 שעות).
- ה. ויסות בקרים בין מרכזי בקרה כדי לחזק את בקרת בני סריף.
- ו. הותר לחיילים לא לצום בחג ה"רמדאן".

X

27. הבוקר, 5 אוק', בוצעו בחיל האויר המצרי טיסות תובלה והליקופטרים וטיסות אימונים של מטוסי קרב ממספר בסיסים.

28. כ-17 מטוסי הדרכה מסוג דלפיין עברו ל-ש"ת כרם-אוישים, המשמש כבסיס אחסנה. המטוסים עברו מהבסיסים: חלואד (8), נרזה (4) ובלבים (5). יתכן שצעד זה נועד לפנות את ה"דלפינים" כדי להגן עליהם וכדי שלא יפריעו לפעולות מטוסים אחרים מבסיסים פעילים (כלבים), שיתכן ויחפסו ע"י מטוסים (חלואד).

29. המצרים מזרזים העברת טילי סטרלה משופרים וציוד מסוים אחר מלוב למצרים. לא ברור מה טיבו.

30. בשלב זה אין סימנים להכנות קונקרטיות לפעולה יזומה ע"י חיל אויר המצרי, אם כי הצעדים שננקטו משפרים את יכולתו לעבור לפעילות מבצעית.

כוחות ים

31. איתור פעילות כוחות ים ואויר ישראליים במשך יום ה-4 ל-אוק' (במסגרת תרגיל ח"י) גרמו להגברת חששות הצי המצרי. בתגובה, הוחרפו אמצעי האבטחה. רשתות הגנת החוף וההתרעה הופעלו במלואן.

32. בנוסף לסיורי מבואות הבסיסים הופעלו 3 צוללות בים התיכון וצוללת אחת במרכז ים סוף.

33. בערב ה-4 ל-אוק' ניתנה הוראה לצבוע את חלונות המבנים וכנראה פנסי המכונות.

34. ים אדרם:-

א. כליל 4-5 אוק' כוצע סיור כלי שיט בין האיים שדרואן לאשרפי. סיור זה תורגל בעבר פעמיים (7 אפר' 73 ו-7 יולי 73), ונסלו בו חלק זוג סט"רים פ-183, סטי"ל קומאר ומקשת ת-43. בעבר הערכנו, שהתרגיל נועד לבדוק מעבר בנתיב בלתי מקובל, לצורך:-

(1) מעברו החסוי של כוח ימי מצרי מערדקה למפרץ סראץ.

(2) תרגולת מארב, לצורך יירוט מטרות ימיות ישראליות בכניסה למפרץ סראץ.

ב. באיזור מפרץ סראץ אותר כוח שלי אנשי צפרדע, 22-28 סירות גומי ולפחות סירת כרטרס אחת. להערכתנו, יעוד כוח זה הובלת כוחות קומנדו בשתי סירות (כזכור, איתרנו באיזור גם מחלקה מפלוגה 19 סיור ימי).

ג. בערב 4 אוק' החלו המצרים לצמצם את נוכחות אניות הסוחר במפרץ סראץ. תנועתן במפרץ מותרת רק באישור מפקדת הצי, החל מאור ראשון 5 אוק'.

לוח סובייטית

במקביל להגעת 5 הטיסות הסובייטיות הבלתי-שיגרתיות לדמשק, הגיעו ל-ש"ת קהיר בין"ל 6 מטוסי "אירופלרט" בטיסה בלתי-שיגרתית. מדובר ב-4 מטוסי איל-18 ו-2 מטוסי איל-62 (קיבולת מירבית - 780 איש). 4 מטוסים כבר יצאו חזרה ל-כרה"מ - לפחות בחלקם מלאי נוסעים.

אפשר שיש קשר בין הטיסות לקהיר ובין הטיסות לדמשק, דהיינו - כי הסובייטים מבקשים לפנות משפחות של מומחים הן מטרוריה והן ממצרים. אך בינחים אין שום ידיעה על כך.

הבוקר אמורות היו 2 (פריגטה ו-נט"ק, שכבר הפליג) מתוך 3 אניות המלחמה שבפורט-סעיד ו-5 (משחתת; פריגטה; אניית-אס לצוללות; אניית הנצלה לצוללות; גוררת) מתוך 11 אניות המלחמה הסובייטיות שבאלכסנדריה, והמקשת שהיתה במסא-מטרוח, לעזוב את נמליהן. למעשה מפליגות כמעט כל יחידות הלחימה הסובייטיות מנמלי מצרים, דבר שהינו בלתי-שגרתי לחלוטין. בנמלי מצרים יותרו:-

א. פורט סעיד - נט"ק.

ב. אלכסנדריה - 6 אוניות עזר וצוללת "פ", שייתכן ואינה כשירה.

סודי ביותר
למכתב כלכל

423/5+6+3+אורד+ים

- 9 -
(אחרון)

סיכום

מצרים

38. במרחב התעלה נחפס מערך חרום מלא, בהיקף שלא הכרנוהו בעבר. אפשרי, כי פריסת מערך החרום היתה אחד הנושאים לבדיקה במסגרת התרגיל העל-עוצבתי.

39. מאז צהרי ה-4 אוק' גברו חששות המצרים מפני כוונת צה"ל לנצל את התרגיל ואת חג ה"רמדאן", כדי להנחית התקפה על יעדים בעומקה של מצרים. אי לכך הוגברה כוונות ה"אמת" בארבע הזרועות לעליונה בתוקף מלא החל מחצות ליל ה-4-5 אוק'.

40. למרות שעצם תפיסת מערך החרום בחזית התעלה, טומן בחובו לכאורה סימנים מעידים ליוזמה התקפית, הרי לפי מיטב הערכתנו לא חל שום שינוי בהערכת המצרים את יחסי הכוחות בינם לבין כוחות צה"ל, אי לכך, הסבירות שהמצרים מתכוונים לחדש הלחימה היא נמוכה.

סוריה

41. אין שינוי בהערכתנו, כי הצעדים הסוריים נובעים מחשש, שאף גבר ביממה האחרונה, מפני פעולה ישראלית. סבירותה של פעולה סורית עצמאית (ללא מצרים) נשארת נמוכה.

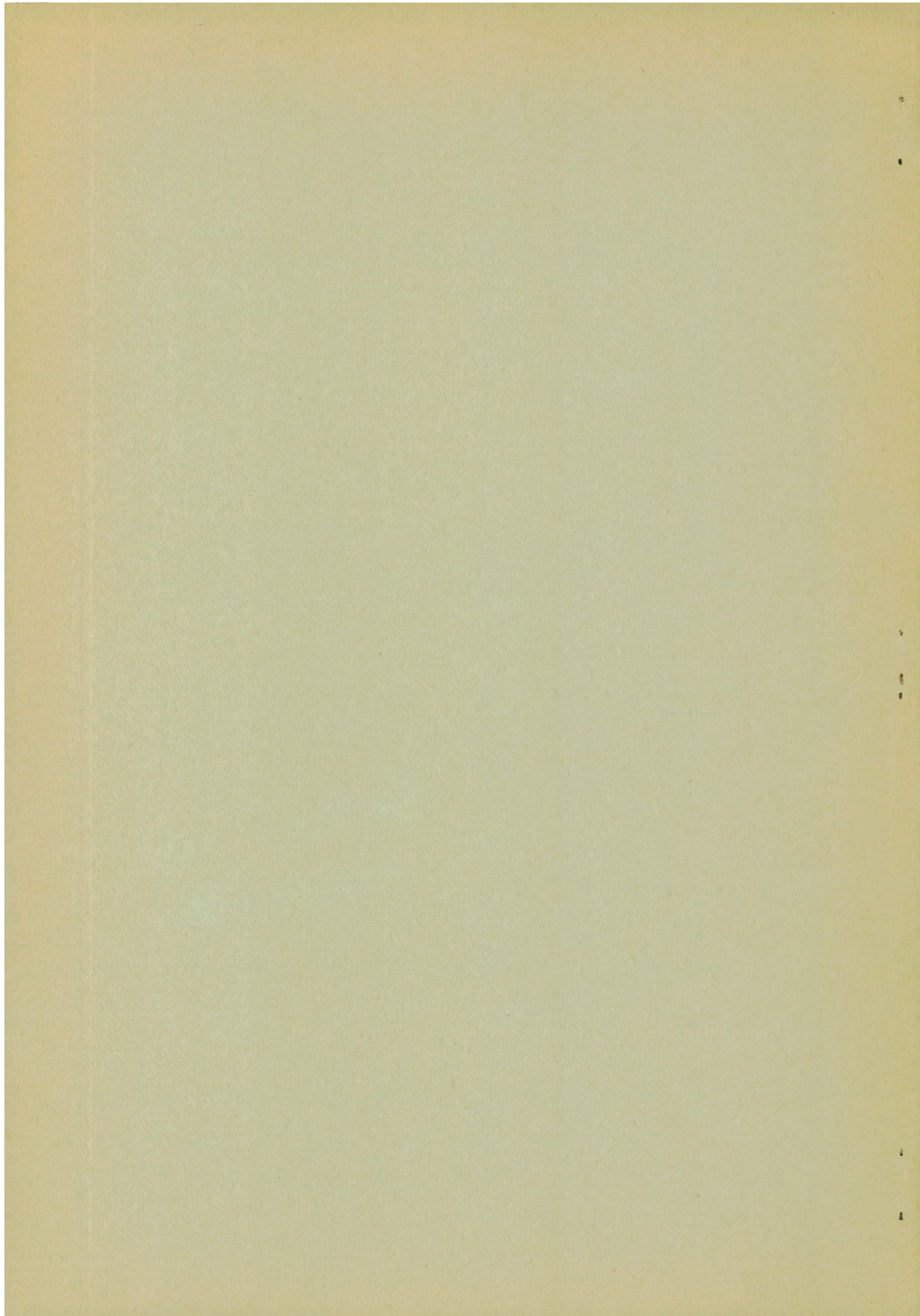
סובייטים

42. ההתפתחות החריגה ביממה האחרונה היא ההכנות לפינויין של משפחות המומחים הסובייטיים מסוריה (ויתכן גם את מצרים) ועזיבת יחידות הלחימה של הצי הסובייטי את נמלי מצרים. בהכנות אלה כלולה הגעת הפתאומית של 11 מטוסי נוסעים סובייטיים ל-מזה"ת (5, בעלי קיבולת מירבית של 600 איש, לדמשק; 6 בעלי קיבולת מירבית של 750 איש, לקהיר), ממנו כבר יצאו בחלקם חזרה ל- ברה"מ.

43. הגעת מטוסים אלה הן לסוריה והן למצרים ועזיבת כלי השייט את נמלי מצרים מעלה את האפשרות, כי פינוי המשפחות מסוריה אינו נובע ממתיחות בין הסורים לסובייטיים, אלא מחששות סובייטים שצפויה יוזמה צבאית מצרית-סורית נגד ישראל. כאמור, אנו מעריכים סבירותה של פעולה יזומה נזר כנמוכה.

סודי ביותר

זמ

4

משרד הבטחון
ארביון צה"ל ומערכת הבטחון

סוף התיק

5000 (1.70)

28/דא